

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

PREZES

KBN.410.1.1.2026

Pani
dr hab. Małgorzata Manowska
Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego
Plac Krasińskich 2/4/6
00-951 Warszawa

Wystąpienie pokontrolne

**P/26/001 Wykonanie budżetu państwa w 2025 r. w części 04 - Sąd
Najwyższy**

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana

Sąd Najwyższy, Plac Krasińskich 2/4/6, 00-951 Warszawa

Kierownik jednostki kontrolowanej

Dr hab. Małgorzata Manowska, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego, od 26 maja 2020 r.

Okres objęty kontrolą

Rok 2025 oraz okres wcześniejszy i późniejszy, w którym miały miejsce działania lub zaniechania związane z planowaniem i wykonaniem ustawy budżetowej na rok 2025. W przypadku konieczności porównania niektórych danych z danymi za lata 2022-2024 okres kontroli obejmuje również te lata.

Podstawa prawna podjęcia kontroli

Art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹

Jednostka przeprowadzająca kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli, Departament Bezpieczeństwa Narodowego

Kontrolerzy

1. Mirosław Kuśmierczak, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KBN/51/2026 z dnia 19 stycznia 2026 r.
2. Katarzyna Kędzior - Rejner, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KBN/52/2026 z dnia 19 stycznia 2026 r.

(akta kontroli Tom I str. 1-4)

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623; dalej: ustawa o NIK.

II. Zakres kontroli

Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania budżetu państwa za rok 2025 pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowej 04 – Sąd Najwyższy.

Ocenie podlegały w szczególności:

- realizacja wydatków budżetu państwa, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych,
- sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz wybranych sprawozdań za IV kwartał 2025 r. w zakresie operacji finansowych,
- system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań,
- nadzór i kontrola sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust. 1 i 2 ustawy o finansach publicznych².

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. *Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności.*

² Dz. U. z 2025 r. poz. 1483 ze zm. Dalej: ustawa o finansach publicznych lub ufp.

III. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2025 r. w części 04 – Sąd Najwyższy.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Wydatki w części 04 zostały zrealizowane w granicach posiadanych środków finansowych oraz kwot ujętych w planie finansowym Sądu Najwyższego. Ocena powyższa została sformułowana na podstawie badania próby wydatków w wysokości 12 832,5 tys. zł, tj. 5,2% ogółu wydatków Sądu Najwyższego. Stwierdzono, że badane wydatki zostały wykonane w sposób celowy i gospodarny. Otrzymane środki z rezerwy celowej w wysokości 416,5 tys. zł zostały wykorzystane w całości i zgodnie z przeznaczeniem.

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez Sąd Najwyższy sprawozdania budżetowe za 2025 r. oraz sprawozdanie za IV kwartał 2025 r. w zakresie operacji finansowych o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji. Zostały one sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem formalno-rachunkowym i merytorycznym.

Pozytywną ocenę wykonania budżetu państwa w części 04 uzasadnia także rzetelne wywiązywanie się Pierwszego Prezesa SN z określonego w art. 175 ustawy o finansach publicznych obowiązku sprawowania nadzoru i kontroli nad wykonaniem budżetu, a także stosowanie adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej w zakresie operacji finansowych.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁴ kontrolowanej działalności

1. Wydatki budżetu państwa

Opis stanu faktycznego

W ustawie budżetowej na rok 2025 z dnia 9 stycznia 2025 r.⁵, w części 04 – Sąd Najwyższy, zaplanowano wydatki budżetu państwa w wysokości 295 013 tys. zł. W trakcie roku zaplanowane wydatki zostały zwiększone środkami z rezerwy celowej z poz. 49⁶ o kwotę 416,5 tys. zł do wysokości 295 429,5 tys. zł. Środki z rezerwy celowej przeznaczone były na realizację zadania pn. Zakup zintegrowanego systemu finansowo-księgowego dla Sądu Najwyższego. Badaniem

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną albo ocenę negatywną. Jeśli nie zostały spełnione warunki do sformułowania oceny pozytywnej bądź negatywnej, Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę w formie opisowej.

⁴ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych przedstawionych w kolejnych punktach niniejszego rozdziału wystąpienia pokontrolnego. Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę częściową jako ocenę pozytywną albo ocenę negatywną. Jeśli nie zostały spełnione warunki do sformułowania oceny pozytywnej bądź negatywnej, Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę w formie opisowej.

⁵ Dz. U. poz. 63.

⁶ Decyzja Ministra Finansów z dnia 17 września 2025 r. Rezerwa pn. *Utrzymanie rezultatów niektórych projektów zrealizowanych przy udziale środków z UE, w tym systemy informatyczne, a także środki na wsparcie potencjału realizacji zadań publicznych.*

objęto 100% środków z rezerwy celowej. Środki zostały wykorzystane w całości i zgodnie z przeznaczeniem.

(akta kontroli Tom I str. 6-8, 14-77, 268-340, 349-351, 460-462)

Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego na podstawie art. 177 ust. 3 pkt 2 ufp, w związku z wystąpieniem okoliczności, o których mowa w art. 177 ust. 1 pkt 3 ufp, dokonała w 2025 r. sześciu blokad⁷ planowanych wydatków budżetowych w części 04 – Sąd Najwyższy na łączną kwotę 46 915 tys. zł, tj. 15,9% planu po zmianach. Minister Finansów nie zmienił budżetu państwa w części 04 – Sąd Najwyższy w zakresie zablokowanych środków finansowych.

Decyzje dotyczące zablokowania wydatków, o których został poinformowany Minister Finansów, wynikały głównie z nadwyżki środków zaplanowanych w szczególności na: wynagrodzenia sędziów, z uwagi na brak nowych powołań do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego, co w konsekwencji skutkowało zatrudnieniem mniejszej liczby sędziów niż planowano (15 656 tys. zł); wydatki bieżące jednostki⁸ (12 902 tys. zł), m.in. ze względu na dogodne warunki pogodowe skutkujące mniejszym zużyciem energii elektrycznej i ciepłej, oszczędności w środkach zaplanowanych na utrzymanie i eksploatację Kompleksu Urbanistycznego Wymiaru Sprawiedliwości⁹.

(akta kontroli Tom I str. 8-9, 20-22, 202-229, 386, 393-396, 455-459)

Kontrolą pod względem prawidłowości dokonanych blokad objęto trzy decyzje z grudnia 2025 r.¹⁰ o blokowaniu wydatków w łącznej kwocie 8 538 tys. zł, tj. 18,2% ogółu blokad. Zablokowanie środków dotyczyło głównie wynagrodzeń osobowych sędziów (1 156 tys. zł), zakupu usług remontowych (572 tys. zł), uposażeń sędziów w stanie spoczynku i uposażeń rodzinnych (500 tys. zł) oraz udzielonych pożyczek na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych sędziów (436 tys. zł). Wolne środki podlegające zgłoszeniu do blokady z tego tytułu wynikały z czynników zewnętrznych, niemożliwych do przewidzenia na etapie planowania budżetu.

Decyzje o blokowaniu środków podjęto niezwłocznie, w wyniku bieżącej analizy wykonania planu finansowego i weryfikacji planowanych wydatków do końca 2025 r.

(akta kontroli Tom I str. 202-229, 456-459)

Zrealizowane w 2025 r. wydatki w kwocie 245 518,3 tys. zł stanowiły 83,1% planu po zmianach (295 429,5 tys. zł) i były o 21 381,2 tys. zł (tj. o 9,5%) wyższe od zrealizowanych w 2024 r. (224 137,1 tys. zł).

(akta kontroli Tom I str. 349-350, 472-473; Tom III str. 112-113)

W strukturze wydatków według grup ekonomicznych nie odnotowano znaczących różnic w porównaniu do 2024 r.¹¹ W 2025 r. struktura ta kształtowała się następująco: wydatki bieżące

⁷ Siedem decyzji dotyczących blokad, w tym jedna decyzja korygująca z dnia 30 grudnia 2025 r. na kwotę 15 tys. zł (zmniejszenie blokady).

⁸ Ujęte w planie finansowym w § 4000.

⁹ Kompleks budynków przy placu Krasińskich 2/4/6 w Warszawie będący siedzibą Sądu Najwyższego, warszawskiego Sądu Apelacyjnego, oddziału Instytutu Pamięci Narodowej oraz parking miejski.

¹⁰ Dwie decyzje blokujące wydatki (z dnia 15 i 22 grudnia 2025 r.) oraz jedna korekta blokady (decyzja z dnia 30 grudnia 2025 r.) na kwotę 15 tys. zł (zmniejszenie blokady).

¹¹ W 2024 r. wydatki bieżące stanowiły – 77,5% wydatków ogółem, świadczenia na rzecz osób fizycznych – 20,8%, a wydatki majątkowe – 1,7%.

stanowiły – 75,4% wydatków ogółem, świadczenia na rzecz osób fizycznych – 21,3%, a wydatki majątkowe – 3,3%.

Kwota zrealizowanych wydatków bieżących w 2025 r. wyniosła 184 997,4 tys. zł i w stosunku do wykonania w 2024 r. wzrosła o 11 373 tys. zł, tj. o 6,6%.

Świadczenia na rzecz osób fizycznych w 2025 r. wyniosły 52 384,7 tys. zł i były wyższe o 5 784,4 tys. zł, tj. o 12,4% w stosunku do zrealizowanych w 2024 r. Wydatkowana kwota przeznaczona była głównie na wypłatę uposażeń sędziów w stanie spoczynku oraz uposażeń rodzinnych (51 825,8 tys. zł, tj. 98,9% ogółu świadczeń).

(akta kontroli Tom I str. 349-350, 472-473; Tom III str. 112-113)

Wydatki majątkowe określone w ustawie budżetowej na rok 2025 dla części 04 – Sąd Najwyższy w kwocie 8 196 tys. zł, zostały w ciągu roku zwiększone środkami z rezerwy celowej poz. 49 o kwotę 416,5 tys. zł, tj. do wysokości 8 612,5 tys. zł i wykonane w kwocie 8 136,2 tys. zł, tj. 94,5% planu po zmianach. Na 2025 r. zaplanowano realizację pięciu zadań, w trakcie roku zrezygnowano z jednego zadania¹², wprowadzono zaś do planu dwa zadania¹³. Zrealizowano w pełni wszystkie zadania inwestycyjne. Zrealizowane wydatki majątkowe były wyższe o 4 223,8 tys. zł od wykonanych wydatków majątkowych w 2024 r. (3 912,4 tys. zł).

Efektami rzeczowymi wykonania wydatków majątkowych w 2025 r. były:

- modernizacja obiektów przeznaczonych na działalność statutową - przeprowadzono modernizację systemu wentylacji i klimatyzacji oraz opracowano dokumentację projektowo-kosztorysową dotyczącą rozbudowy zasilania dwóch serwerowni o dodatkowe (rezerwowe) instalacje zasilające;
- zakup sprzętu fotograficznego na potrzeby realizacji ustawowych zadań Sądu Najwyższego, w tym w zakresie informacji publicznej, projektów edukacyjnych (m.in. konferencje naukowe, wizyty studyjne polskie i zagraniczne);
- zakup samochodu osobowego;
- zakup sprzętu i oprogramowania informatycznego, w tym m.in. zakup biblioteki taśmowej do długoterminowego przechowywania kopii zapasowych, zakup serwera kopii zapasowych, zakup urządzeń bezpieczeństwa firewall, utworzenie nowej Bazy Orzeczeń na potrzeby bieżącej obsługi spraw sądowych,
- zakup zintegrowanego systemu finansowo-księgowego wraz z dwuletnią opieką serwisową;
- zrealizowanie cyklu trzech filmów dokumentalnych pt. „Sądy ściśle tajne” o zbrodniach sądowych w czasach stalinowskich, ze szczególnym uwzględnieniem roli sekcji tajnej Sądu Najwyższego¹⁴.

(akta kontroli Tom I str. 59-77, 341-344, 349-350, 363-384, 472-473; Tom III str. 1, 5-6, 112-113)

¹² Zadanie: zakup lokali służbowych.

¹³ Zadania: „Utwory audiowizualne” (122 tys. zł) oraz „Zakup zintegrowanego systemu finansowo-księgowego wraz z dwuletnią opieką serwisową” (416,5 tys. zł).

¹⁴ Wykonanie filmów opowiadających o historii sądownictwa na tle historii Polski po II wojnie światowej jest realizacją ustawowego zadania Sądu Najwyższego określonego w art. 1 pkt. 4a ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U. z 2024 r. poz. 622) obejmującego prowadzenie m. in. działalności edukacyjnej w zakresie historii polskiego sądownictwa, ze szczególnym uwzględnieniem historii sądownictwa najwyższej instancji. Na realizację tego zadania wydatkowano w 2025 r. kwotę 121,8 tys. zł.

Zobowiązania

Zobowiązania Sądu Najwyższego według stanu na 31 grudnia 2025 r. wyniosły 11 739,3 tys. zł¹⁵ i były wyższe od kwoty zobowiązań na koniec 2024 r. (10 642,4 tys. zł) o 1 096,9 tys. zł, tj. o 10,3%. Dotyczyły one głównie dodatkowego wynagrodzenia rocznego wraz z pochodnymi (9 620,5 tys. zł)¹⁶, zakupu usług pozostałych (1 033,6 tys. zł), zakupu energii (568,5 tys. zł) oraz kosztów postępowania sądowego i prokuratorskiego (141,3 tys. zł). Zobowiązania wymagalne nie występowały.

(akta kontroli str. Tom I str. 349-350, 422, 431-434; Tom III str. 94, 112-113)

Zatrudnienie i wynagrodzenia

W wykonanych w 2025 r. wydatkach bieżących największy udział (81,2%) miały wynagrodzenia wraz z pochodnymi¹⁷, które wyniosły 150 219 tys. zł. Wykonanie wydatków na wynagrodzenia wraz z pochodnymi stanowiło 89,3% planu tych wydatków po zmianach (168 271 tys. zł). Wydatki te były wyższe o 15 604 tys. zł, tj. o 11,6% w porównaniu do wydatków poniesionych na ten cel w 2024 r. (134 615 tys. zł).

Wydatki na wynagrodzenia osobowe¹⁸ wyniosły 129 150,7 tys. zł, tj. 88,6% planu po zmianach i w porównaniu do wykonania roku poprzedniego wzrosły o 13 318,1 tys. zł, tj. o 11,5%.

Wydatki na dodatkowe wynagrodzenie roczne w 2025 r. wyniosły 7 712,9 tys. zł, tj. 99,5% planu po zmianach i były o 1 308,3 tys. zł, tj. o 20,4% wyższe niż w 2024 r. (6 404,6 tys. zł).

(akta kontroli Tom I str. 349-350, 472-473; Tom III str. 112-113)

W porównaniu do 2024 r. wydatki na wynagrodzenia osobowe dla sędziów w 2025 r. były wyższe o 8 328,6 tys. zł, tj. o 17,9%, a na wynagrodzenia osobowe pracowników SN wyższe o 4 989,5 tys. zł, tj. o 7,2%. Na wzrost wykonania wydatków na wynagrodzenia osobowe dla sędziów wpływ miały głównie: wyższa kwota bazowa będąca podstawą obliczania wynagrodzeń zasadniczych w 2025 r.¹⁹ (8 038,41 zł) niż w 2024 r. (7 005,76 zł), tj. wzrost o 14,7%; wyższe wypłaty z tytułu odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych należnych sędziom Sądu Najwyższego, co podyktowane było m.in. wzrostem kwoty bazowej w oparciu, o którą ustalane są wskazane świadczenia oraz wzrostem liczby sędziów w stanie spoczynku.

Wzrost wykonania wynagrodzeń osobowych pracowników SN w 2025 roku, w porównaniu do wykonania w 2024 roku wynikał głównie z wyższego limitu wydatków na wynagrodzenia osobowe pracowników przyznanego na etapie prac parlamentarnych w ramach łącznego limitu wydatków dla części 04 - Sąd Najwyższy określonych ustawą budżetową na 2025 rok. Wzrost tych wydatków obejmował skutki regulacji wynagrodzeń asystentów sędziów, pracowników zatrudnionych na stanowiskach administracyjnych oraz pracowników zatrudnionych na stanowiskach obsługi.

¹⁵ Według korekty sprawozdania Rb-28 z dnia 1 kwietnia 2026 r.

¹⁶ Zobowiązania ujęte w §§ 4040, 4110 i 4120.

¹⁷ Łącznie z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym (§ 4040). Bez dodatkowego wynagrodzenia rocznego wynagrodzenia wraz z pochodnymi wyniosły 142 506,1 tys. zł.

¹⁸ Według danych zawartych w sprawozdaniu Rb-28 za 2025 r. – korekta z dnia 1 kwietnia 2026 r.

¹⁹ Zgodnie z art. 48 § 2 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 roku o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2024 r. poz. 622), podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego Sądu Najwyższego w danym roku stanowi przeciętne wynagrodzenie w drugim kwartale roku poprzedniego, ogłaszane w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Ponadto na wzrost tych wydatków wpływ miała wyższa kwota bazowa będąca podstawą obliczania wynagrodzeń zasadniczych członków Biura Studiów i Analiz SN niebędących sędziami²⁰ w 2025 r. (8 038,41 zł) niż w 2024 r. (7 005,76 zł), tj. wzrost o 14,7%.

Decyzjami Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego zmniejszono w 2025 r. limit wydatków w § 4030 - Wynagrodzenia osobowe sędziów i prokuratorów oraz asesorów i aplikantów (w zakresie wynagrodzeń osobowych sędziów) o kwotę 3 000 tys. zł i jednocześnie zwiększono o tę kwotę limit wydatków w § 4010 - Wynagrodzenia osobowe pracowników. Dodatkowo w związku z wystąpieniem oszczędności w planowanych wydatkach na dodatkowe wynagrodzenia roczne, wynikające m. in. z absencji chorobowych pracowników Sądu Najwyższego, a także niepełnego obsadzenia stanowisk sędziowskich, dokonano zwiększenia funduszu wynagrodzeń osobowych pracowników o kwotę 2 534 tys. zł. Kwoty te zostały przeznaczone na zwiększenie funduszu nagród za szczególne osiągnięcia w pracy dla asystentów sędziów oraz pracowników administracji i innych pracowników Sądu Najwyższego, w tym za wykonywanie czynności związanych z obsługą administracyjną protestów dotyczących wyborów na urząd Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w 2025 r.

(akta kontroli Tom I str. 9, 230-234, 349-350, 472-473)

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w części 04 – Sąd Najwyższy w 2025 r. wyniosło 22 904 zł i wzrosło w stosunku do przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w 2024 r. o 2 071 zł, tj. o 9,9%, z tego w poszczególnych grupach zatrudnienia kształtowało się ono odpowiednio:

- osób nieobjętych mnożnikowym systemem wynagrodzeń – 16 239 zł i było wyższe niż w 2024 r. o 904 zł, tj. o 5,9%;
- sędziowie – 51 225 zł, wyższe o 7 877 zł, tj. o 18,2%;
- asystenci sędziów – 16 200 zł, wyższe o 609 zł, tj. o 3,9%.

Przeciętne zatrudnienie w części 04 – Sąd Najwyższy w 2025 r., w przeliczeniu na pełnozatrudnionych, wyniosło 498 osób. W porównaniu do 2024 r. było ono wyższe o 9 osób (o 1,8%), w tym w grupie urzędników państwowych i pracowników niebędących urzędnikami państwowymi o 7 etatów, a w grupie zawodowej asystentów sędziego o 2 etaty. Przeciętne zatrudnienie w 2025 r. w grupie zawodowej sędziów Sądu Najwyższego utrzymało się na tym samym poziomie jak w 2024 r. Na wzrost przeciętnego zatrudnienia w grupie urzędników państwowych i pracowników niebędących urzędnikami państwowymi w 2025 r., w porównaniu do roku 2024, wpływ miała przede wszystkim fluktuacja kadr wynikająca z przyczyn obiektywnych, a w szczególności z konieczności uzupełnienia braków kadrowych powstałych w wyniku ustania stosunku pracy, np. w związku z przejściem pracowników na emeryturę. Ze względu na konieczność przeprowadzenia stosownych postępowań konkursowych stanowiska, które zwolniły się w roku 2024, zostały obsadzone dopiero w roku 2025, co znalazło odzwierciedlenie w poziomie przeciętnego zatrudnienia. Dodatkowo na wzrost zatrudnienia przełożyło się zwiększenie obsady etatów na stanowiskach specjalistycznych w kluczowych dla funkcjonowania

²⁰ Zgodnie z art. 103 § 2 ustawy o Sądzie Najwyższym, wynagrodzenie członków Biura Studiów i Analiz Sądu Najwyższego niebędących sędziami jest równe wynagrodzeniu zasadniczemu sędziego sądu apelacyjnego w stawce podstawowej z tym, że wynagrodzenie to podwyższa się o wartość składki obciążającej pracownika z tytułu podlegania obowiązkowi ubezpieczenia społecznego.

Sądu Najwyższego obszarach jego działalności, w tym w szczególności w zakresie administrowania systemami informatycznymi, co miało na celu zapewnienie prawidłowej i terminowej realizacji zadań ustawowych. Natomiast bezpośrednią przyczynę wzrostu zatrudnienia w grupie zawodowej asystentów sędziego stanowiła konieczność wzmocnienia kadrowego Izby Cywilnej Sądu Najwyższego w związku z powołaniem do tej Izby w 2025 r. dwóch sędziów Sądu Najwyższego.

(akta kontroli Tom I str. 9, 22-24, 78-81, 230-231; Tom III str. 88)

W 2025 r. Sąd Najwyższy poniósł wydatki na wypłatę siedmiu osobom ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy w łącznej kwocie 121 tys. zł brutto (0,05% ogółu wydatków w 2025 r.). Niewykorzystanie w całości urlopu wypoczynkowego przez ww. osoby wynikało z przyczyn obiektywnych²¹. Wszystkie ekwiwalenty zostały wypłacone w terminie, a wydatki te ujęto we właściwych paragrafach klasyfikacji budżetowej²².

(akta kontroli Tom I str. 12, 239-240, 400-413, 420-421, 425-430; Tom III str. 39-58)

Kary i odszkodowania

Na wypłatę w 2025 r. odszkodowań i świadczenia o charakterze odszkodowawczym Sąd Najwyższy poniósł wydatki w łącznej kwocie 29,3 tys. zł, tj. 0,01% wydatków ogółem (z tego odszkodowania – 13,5 tys. zł, a świadczenie odszkodowawcze dla pracownika²³ – 15,8 tys. zł). Szczegółową analizą objęto 100% tych wydatków. Wszystkie sześć wypłaconych odszkodowań było wynikiem stwierdzonej, w postanowieniach Sądu Najwyższego, przewlekłości postępowania w sprawach prowadzonych przed tym Sądem. Świadczenie o charakterze odszkodowawczym stanowiła odprawa pieniężna dla pracownika, z którym na podstawie zawartego porozumienia rozwiązano stosunek pracy i wypłacono mu ww. odprawę na podstawie art. 8 ust. 1 pkt 3 w zw. z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników²⁴. W badanych wydatkach nie stwierdzono nieprawidłowości. Wszystkie te wydatki zostały wypłacone w terminie i ujęte we właściwych paragrafach klasyfikacji budżetowej²⁵. Wypłata odszkodowań nie spowodowała rezygnacji z innych wydatków.

(akta kontroli Tom I str. 10, 235-237, 349-350, 385-386, 388-392, 414, 464-470)

Badanie próby wydatków poniesionych w 2025 r.

Szczegółowym badaniem pod kątem legalności, gospodarności, celowości i rzetelności objęto realizację 30 wydatków na kwotę 12 187,4 tys. zł, co stanowiło 13,2% wydatków pozapłacowych w części 04 - Sąd Najwyższy (92 426,8 tys. zł²⁶). Doboru próby dokonano losowo metodą monetarną, uzupełnioną o dobór celowy, z pozapłacowych wydatków budżetu państwa, na

²¹ M. in. z uwagi na fakt, że na dzień złożenia oświadczenia sędziego o przejściu w stan spoczynku (lub pracownika na emeryturę) liczba dni niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego wynosiła więcej niż liczba dni roboczych pozostałych do dnia zakończenia pracy oraz ze względu na potrzebę załatwienia spraw związanych z zakończeniem pracy.

²² W § 4010 (pracownicy administracyjni i asystent sędziego) oraz w § 4030 (sędziowie).

²³ Odprawa pieniężna z tytułu rozwiązania stosunku pracy zaklasyfikowana w § 3020.

²⁴ Dz. U. z 2025 r. poz. 570 ze zm.

²⁵ Z tego w § 4590 - Kary i odszkodowania wypłacane na rzecz osób fizycznych (8 tys. zł) oraz w § 4600 - Kary i odszkodowania wypłacane na rzecz osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych (5,5 tys. zł.). Odprawę dla pracownika w wysokości 15,8 tys. zł ujęto w § 3020 - Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń.

²⁶ Zgodnie z przyjętą metodyką kontroli wyłączono wydatki ujęte w następujących paragrafach klasyfikacji budżetowej - §§ 4010-4040, 4110-4140, 4440, 4700, 4710.

podstawie zapisów na koncie 130 Rachunek bieżący. Zbadane dowody dotyczyły wydatków bieżących (6 297,1 tys. zł) oraz wydatków majątkowych (5 890,3 tys. zł).

Wydatki dokonywane były zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w granicach kwot określonych w planie finansowym, na zakupy i usługi służące bieżącej działalności Sądu Najwyższego. W badanej próbie nie wystąpiły przypadki nieterminowych płatności, powodujące konieczność zapłacenia odsetek.

W związku z tym, że w kontrolach obejmujących lata 2023-2024 NIK nie stwierdziła u dysponenta części 04 - Sąd Najwyższy nieprawidłowości w badanych zamówieniach publicznych, odstąpiono od kontroli realizacji tych zadań w 2025 r.

(akta kontroli Tom I str. 267, 442-443, 474-497; Tom II str. 1-107, 221-472, Tom III str. 133-156)

Szkolenia

W 2025 r. w Sądzie Najwyższym na szkolenia oraz studia podyplomowe wydatkowano łącznie 334,9 tys. zł (z tego na szkolenia – 324,2 tys. zł, a na studia podyplomowe – 10,7 tys. zł). W ramach tej kwoty sfinansowano 72 szkolenia i zwrócono pracownikom wydatki za dwa kierunki studiów podyplomowych. Szkolenia i studia podyplomowe odbywały się w różnych formach: 41 szkoleń i jedno studia stacjonarnie, 29 i jedno studia online oraz dwa szkolenia hybrydowo.

W trakcie roku dysponent części 04 – Sąd Najwyższy zablokował wydatki na szkolenia na łączną kwotę 495 tys. zł, co wynikało przede wszystkim z unieważnienia postępowania na organizację wyjazdowego szkolenia urzędników Sądu Najwyższego oraz uzyskania korzystniejszej ceny w postępowaniu na szkolenie z zakresu cyberbezpieczeństwa.

Szczegółowej analizie poddano wydatki na dziesięć szkoleń i studia podyplomowe dla dwóch pracowników w łącznej kwocie 78,3 tys. zł, tj. 23,4% ogółu wydatków zrealizowanych w 2025 r. w Sądzie Najwyższym na ten cel, z tego na szkolenia – 67,6 tys. zł i na studia podyplomowe – 10,7 tys. zł (100% dofinansowanych studiów). Badane szkolenia i studia podyplomowe służyły wsparciu realizacji zadań przez pracowników i były powiązane ze statusem zawodowym pracowników w nich uczestniczących. Wydatki zostały dokonane terminowo, stosownie do wysokości kwot ujętych w planie finansowym.

(akta kontroli Tom I str. 10-11, 18-19, 188-201, 261-266, 349-350, 444-454;
Tom III str. 1, 6-7, 59-81)

Nadzór

Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego sprawowała nadzór i kontrolę nad całością gospodarki finansowej w części 04 w 2025 r. zgodnie z art. 175 ust. 1 i 2 ufp, m.in. poprzez sporządzanie bieżących analiz dotyczących badania zgodności wydatków z planowanym ich przeznaczeniem, prawidłowości wykorzystania środków finansowych w zakresie realizowanych zadań, a także sporządzanie kwartalnych sprawozdań z realizacji budżetu w ujęciu wydatkowym i zadaniowym, przedkładanych do zaopiniowania Kolegium Sądu Najwyższego.

Nadzór i kontrola nad realizacją wydatków sprawowane były na etapie składania wniosków o zabezpieczenie środków finansowych. Planowane wydatki były weryfikowane, a następnie ujmowane (rejestrowane) w poszczególnych paragrafach planu rzeczowo-finansowego, zgodnie z zasadami dotyczącymi rodzajów wydatków. Prowadzony rejestr wydatków i zaangażowania środków na wydatki pozwalał na bieżącą analizę i kontrolę poziomu wykonania wydatków oraz

zaangażowania poszczególnych umów. Prowadzone analizy dotyczące poziomu wydatków i zaangażowania środków na wydatki pozwoliły na zidentyfikowanie powstałych oszczędności, a na dalszym etapie dokonywanie zmian w planie w ujęciu rzeczowo-finansowym oraz podejmowanie decyzji o ich blokowaniu.

W 2025 roku Biura Kancelarii Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, w wyniku bieżącej analizy wydatków i zaangażowania środków na wydatki, aktualizowały swoje potrzeby w zakresie zmian w realizowanych zadaniach, składając stosowne wnioski o dokonanie zmian w planie finansowym wydatków Sądu Najwyższego w ujęciu rzeczowo-finansowym. Zmiany planu zostały zatwierdzone przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego w formie zarządzeń w sprawie zmian w budżecie państwa na rok 2025 w części 04 - Sąd Najwyższy.

Nadzór i kontrola wydatków ze środków publicznych realizowana była zgodnie z Zarządzeniem nr 98/2022 Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca 2022 roku w sprawie zasad sprawowania kontroli i nadzoru w zakresie gospodarowania środkami publicznymi zmienionym Zarządzeniem nr 184/2023 z dnia 28 grudnia 2023 roku.

(akta kontroli Tom I str. 127-186, 420, 424-425, 435-441, 498-503; Tom II str. 111-220; Tom III str. 95-107)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2025 r. przez kontrolowaną jednostkę w zakresie wydatków.

Objęte badaniem wydatki Sądu Najwyższego zostały zrealizowane zgodnie z planem finansowym, na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami.

2. Sprawozdawczość

Opis stanu faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań za 2025 r. przez dysponenta części 04 – Sąd Najwyższy:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach,
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdanie za IV kwartał 2025 r. o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Kwoty wykazane w sprawozdaniach były zgodne

z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany w Sądzie Najwyższym system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań.
(akta kontroli Tom I str. 78-81, 345-362, 414-419; Tom III str. 1-4, 7-8, 10-38, 82-87, 89-93, 108-109, 111-116, 129-132)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe i sprawozdanie w zakresie operacji finansowych. Sprawozdania poddane kontroli zostały opracowane prawidłowo i przekazane w wymaganych terminach.

V. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków pokontrolnych.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie²⁷ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli.

Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w postaci elektronicznej z użyciem kwalifikowanych podpisów elektronicznych.

Warszawa, dnia 15 kwietnia 2026 r.

Prezes
Najwyższej Izby Kontroli
Mariusz Haładyj

/podpisano elektronicznie/

²⁷ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym na adres do doręczeń elektronicznych NIK, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz. U. z 2026 r. poz. 3). W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie, w miarę możliwości, skanu tych zastrzeżeń na adres mailowy jednostki kontrolnej NIK przeprowadzającej postępowanie kontrolne.